

Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.
Seminarium naukowo-techniczne pt.

**Perspektywy stosowania alternatywnych
źródeł węgla
w oczyszczalniach ścieków**

w ramach projektu „Innowacyjne źródło węgla dla wspomagania
denitryfikacji w komunalnych oczyszczalniach ścieków”
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju
Regionalnego - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
(Poddziałanie 1.3.1)

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Członkowie zespołu badawczego

dr inż.
Aneta Łuczkiewicz

mgr inż.
Przemysław Kowal

dr inż.
Eliza Kulbat

dr Katarzyna Jankowska

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

**Podsumowanie wyników mikrobiologicznych
badań osadu czynnego**

Katedra Technologii Wody i Ścieków
Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska
Politechnika Gdańska

Katedra Biotechnologii
w Ochronie Środowiska
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Katedra Technologii Wody i Ścieków
Wydział Inżynierii Lądowej i Środowiska
Politechnika Gdańska
Laboratorium Biotechnologii Środowiska
Pracownia Mikrobiologiczna

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Katedra Biotechnologii
w Ochronie Środowiska
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

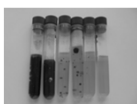
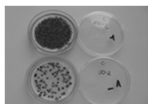

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Techniki tradycyjne hodowlane

Phoenix System
(BD Biosciences, USA),

biochemiczna identyfikacja
i ocena antybiotykooporności
szczepów bakteryjnych

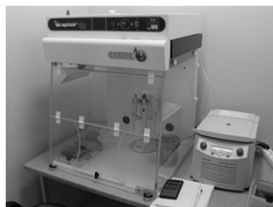

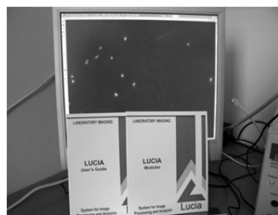
Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Katedra Biotechnologii
w Ochronie Środowiska
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
Techniki biologii molekularnej

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Katedra Technologii Wody i Ścieków
Laboratorium Biotechnologii Środowiska
Pracownia Mikrobiologiczna
Metody mikroskopowe

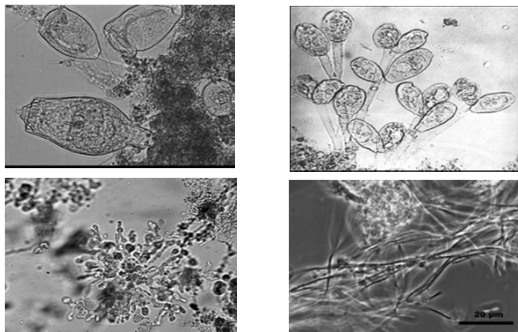
Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Techniki tradycyjne
(obserwacje w mikroskopie jasnego pola i techniki hodowlane)
pozwoliły na opracowanie modelowego zespołu mikroorganizmów.

Jednak ten opis okazał się nieadekwatny do dynamiki metabolizmu
zespołu mikroorganizmów występujących w oczyszczalniach

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

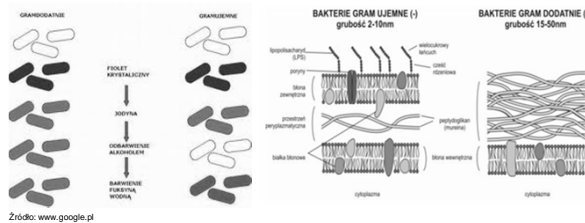

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Barwienie metodą Grama – różnice w budowie ściany komórkowej

Źródło: www.google.pl

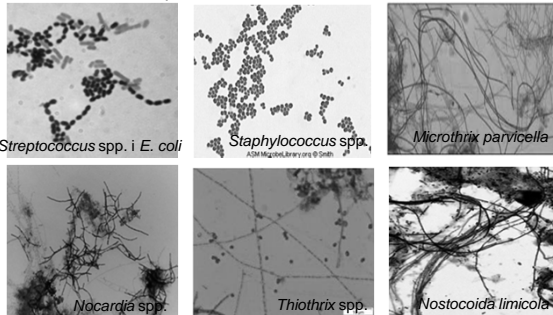
bakterie barwiące się
na kolor ciemnofioletowy, prawie czarny, określamy jako Gram-dodatnie lub (Gram +),
bakterie odbarwiające się na kolor czerwony, określamy jako Gram-ujemne lub (Gram -),

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

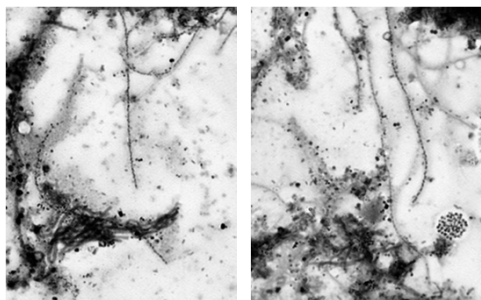
Barwienie metodą Grama

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Barwienie metodą Neissera – wykrywanie materiałów zapasowych (polifosforanów)

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

grupa organizmów	procent poznanych gatunków
bakterie	<0,5%
grzyby	4,8 %
glony	10 %
rośliny	84 %
owady	12 %
kręgowce	90 %

Źródło:
Editor of Nature
Microbial Reviews,
lipiec 2010.

środowisko	procent gatunków bakterii identyfikowalnych metodą hodowlaną
wody morskie	0,001 – 0,1 %
wody słodkie	0,25 %
osad czynny	1 - 15 %
gleba	0,3 %

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Znajomość ekologii zespołu mikroorganizmów jest konieczna
do wyjaśnienia czynników wpływających na efektywność i stabilność
biocenozy biologicznej oczyszczalni ścieków
oraz do rozwoju strategii umożliwiających
właściwe wykorzystanie procesów technologicznych.

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wprowadzenie w latach 90-tych technik molekularnych umożliwiło określenie składu oraz dynamiki metabolicznej zespołu mikroorganizmów występujących w osadzie czynnym.

Nie bez znaczenia jest również możliwość analizy roli kluczowych dominantów, prowadzących różne typy procesów metabolicznych.

Techniki hodowlane wskazywały na dominację w osadzie czynnym bakterii należących do *Gamaproteobakterii*, stosunkowo rzadko izolowano bakterie należące do *Betaproteobakterii* (*Acidovorax*, *Alicycigenes* i *Comamonas*), a pojedyncze izolaty z grupy Gramododatnich należały do *Arthrobacter*, *Microbacterium* i *Mycobacterium*.

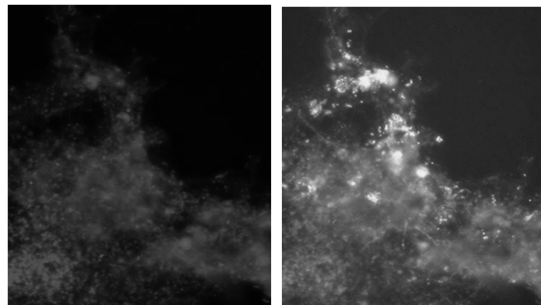
Stosowane obecnie analizy wykorzystujące techniki molekularne wykazują natomiast, iż w osadzie czynnym dominują bakterie należące do *Betaproteobakterii*

Ogólna liczba bakterii w osadzie szacowana jest od $10^9/\text{cm}^3$ do $10^{10}/\text{cm}^3$, z czego 80 % to komórki aktywne.

Frakcja mikroorganizmów stanowi 5-20 % kłaczków, reszta to substancje koloidalne

Źródło: Limpiyakorn et al., Quantification of ammonia-oxidizing bacteria populations in full-scale sewage activated sludge systems and assessment of system variables affecting their performance. *Water Sci Technol.* 2006;54(1):91-99.

Określenie aktywności metabolicznej komórek bakteryjnych

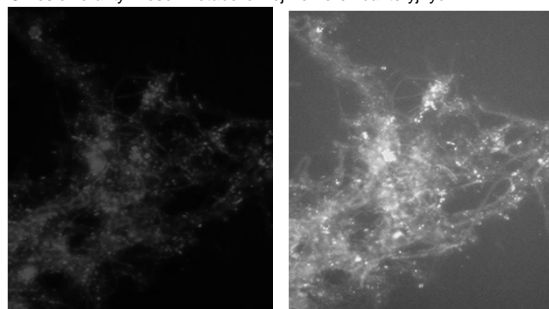

Określenie aktywności metabolicznej komórek bakteryjnych

Analiza bakterii funkcyjnych

Kumar et al. BMC Bioinformatics 2006 7:240 doi:10.1186/1471-2105-7-240

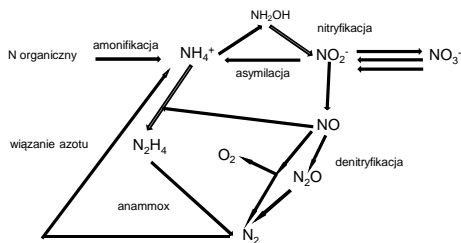

Przemiany azotu

źródło Hantke i Strous, 2010.

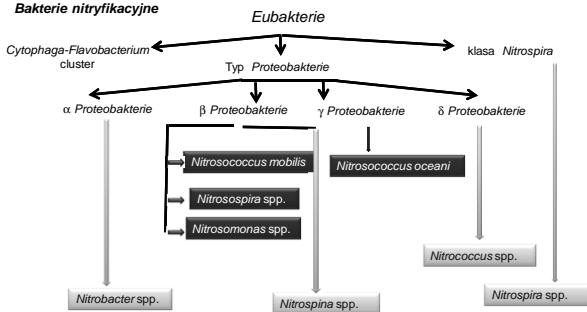

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA (NATIONAL INNOVATIVE ECONOMY)

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Bakterie nitryfikacyjne

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA (NATIONAL INNOVATIVE ECONOMY)

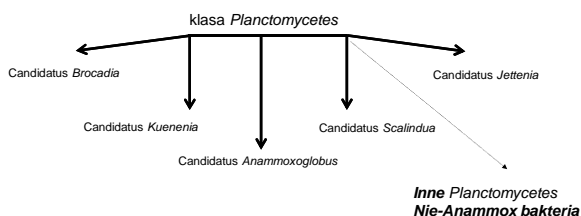
utleniające amoniak

utleniające azotyny

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Bakterie Anammox

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA (NATIONAL INNOVATIVE ECONOMY)

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

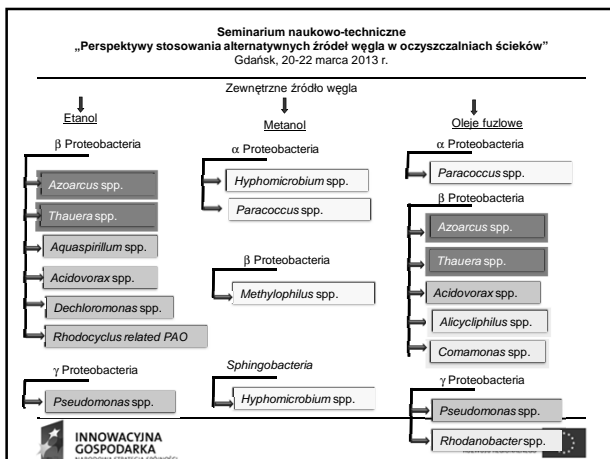

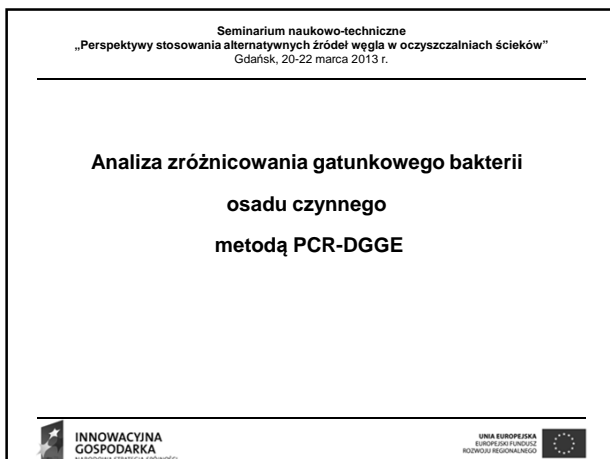

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

IZOLACJA GENOMOWEGO DNA

PCR (amplifikacja wybranych segmentów DNA)

DGGE (elektroforeza w gradiencji czynnika denaturującego)

Źródło: www.google.pl

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Źródło: www.google.pl

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Sekwencjonowanie

- kolejności par nukleotydowych w cząsteczce DNA

Źródło: www.google.pl

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

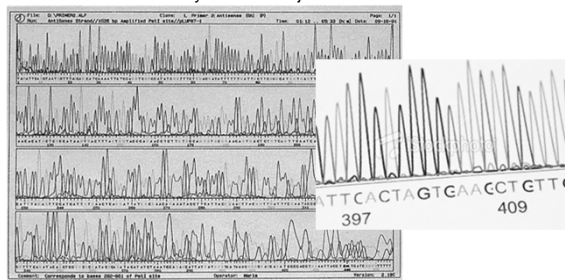

Wyniki sekwencjonowania

Źródło: www.google.pl

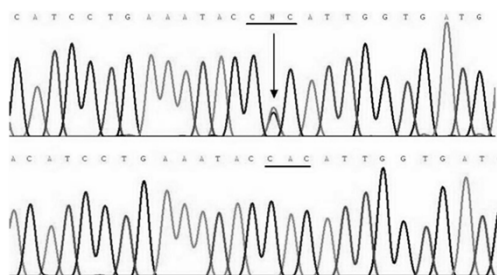

Porównywanie sekwencji

Źródło: www.google.pl

Metody mikroskopowe

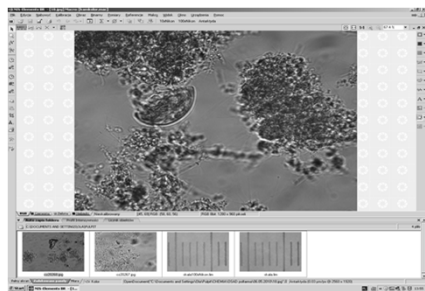

Komputerowa analiza obrazu – NIS Elements

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

$\alpha = 365 \text{ nm}$

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Barwienie DAPI

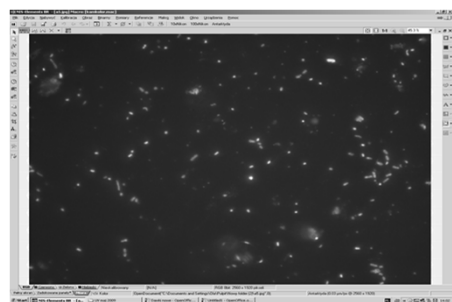
DAPI (4',6-diamidyno-2-fenylindol)

- barwnik nieaktywny fluorescencyjnie
- selektywnie wiąże się z DNA komórek bakteryjnych, tworząc kompleksy fluoryzujące
- określenie liczebności i biomasy komórek bakteryjnych

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Barwienie DAPI

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

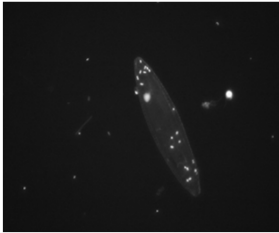
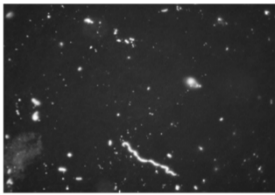
$\alpha = 365 \text{ nm}$

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Barwienie DAPI

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**

NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

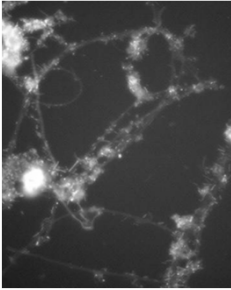
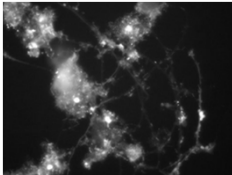

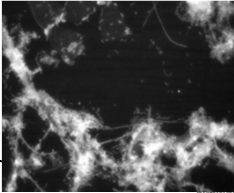

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Barwienie DAPI

PROJEKTA
KULTURALNEGO
ROZWOJU REGIONALNEGO

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**

NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

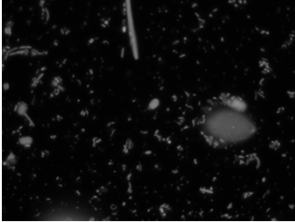
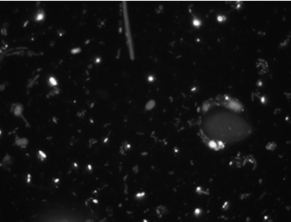

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

**Określenie aktywności metabolicznej komórek bakteryjnych
barwienie BacLight viability kit staining (Live/Dead -L/D))**

Fluoroforowe barwniki: SYTO 9 i jodek propidyny

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**

NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

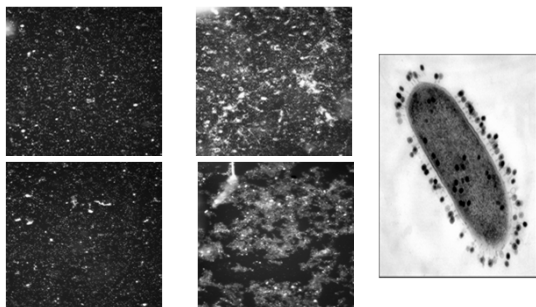

Barwienie cząstek wirusowych (Sybr Gold II)

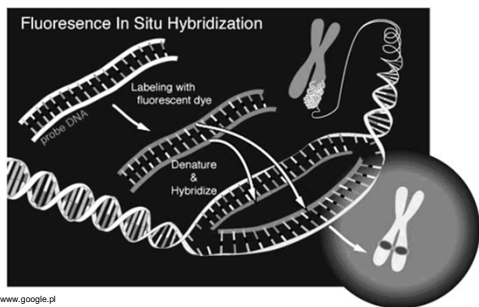
Fluorescencyjna Hybrydyzacja In Situ (FISH)

technika służąca do wykrywania określonej sekwencji DNA za pomocą komplementarnych sond znakowanych fluorochromami.

Pozwala na detekcję wybranych grup, rodzajów, a nawet gatunków bakterii osadu czynnego

Popularne znaczniki fluorescencyjne:

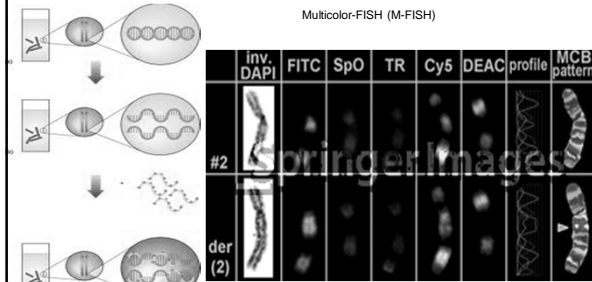
Znacznik	maksymalne wzbudzenie / emisja (długości fali)	Kolor
Cy3	552 nm / 565 nm	Czerwony
Cy5	649 nm / 670 nm	Niebieski
FLUOS	494 nm / 523 nm	Zielony
DAPI	365 nm / 456 nm	Niebieski
SYBR Green	494 nm / 520 nm	Zielony

Źródło: www.google.pl

Multicolor-FISH (M-FISH)

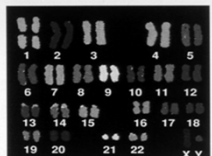

Źródło: www.google.pl

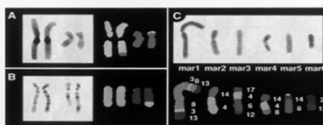

- ☐ do ustalania lokalizacji poszczególnych genów,
- w badaniach dot. aberracji chromosomowych (w tym nadania prenatalne)
- w badaniach dot. ustalenie pokrewieństwa,
- ☐ w badaniach onkologicznych w diagnostyce chorób nowotworowych

SPECTRAL KARYOTYPING

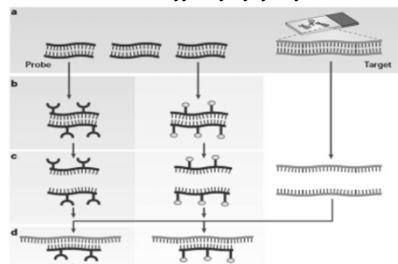
Normal Human Chromosomes

Chromosomes from Human Cancers

Fluorescencyjna Hybrydizacja In Situ

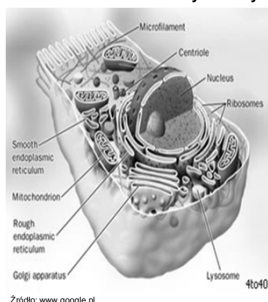

Źródło: Amann R. i wsp. Max Planck Institute for Marine Microbiology, Bremen

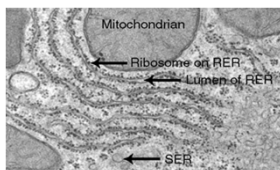
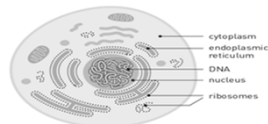
INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACYJNA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Rybosomy

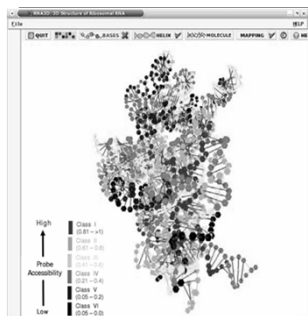

Źródło: www.google.pl

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACYJNA

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Kumar et al. BMC Bioinformatics 2006 7:240 doi:10.1186/1471-2105-7-240

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACYJNA

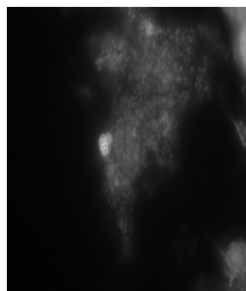
Rybosomy Struktura kwasów nukleinowych

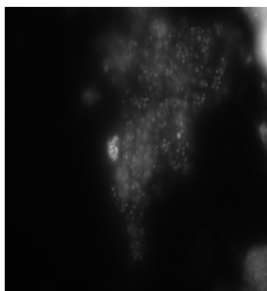
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Kłaczek osadu czynnego barwiony DAPI

Bakterie PAO w kłaczu osadu czynnego

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

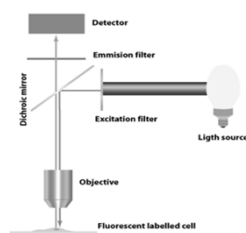

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Źródło: www.google.pl

Mikroskop fluorescencyjny

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

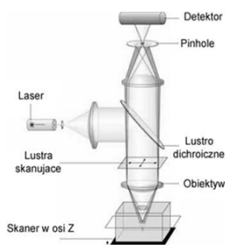

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Źródło: www.google.pl

Mikroskop konfokalny

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

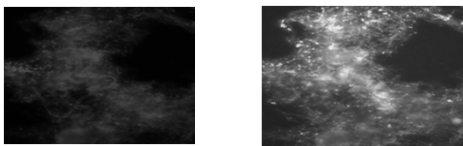

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

mikroskop fluorescencyjny

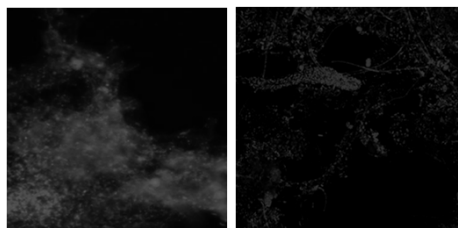
skaningowy mikroskop konfokalny

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Eubakterie
w kłaczkach
osadu czynnego

obraz w mikroskopie:

fluorescencyjnym

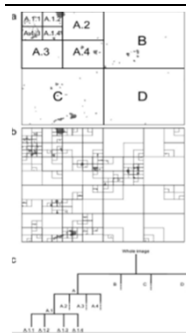
konfokalnym

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

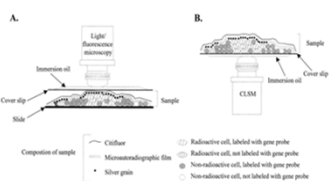
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Analiza ilościowa obrazu mikroskopowego
wykorzystanie skaningowego mikroskopu
konfokalnego

Daims H. & Wagner M., Appl Microbiol Biotechnol, 2007

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

Źródło: www.google.pl

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wyniki badań mikrobiologicznych

Eksperymenty w skali laboratoryjnej

Wykonano dwie serie badań.
Dla każdej serii badania prowadzono w dwóch, niezależnych od siebie reaktorach typu SBR zaszczepionych tym samym osadem czynnym pochodzącym z oczyszczalni ścieków Gdańsk - Wschód.

W pierwszej serii badano wpływ dodatku metanolu (reaktor 1) oraz olei fuzytowych (reaktor 2).

W serii drugiej badano wpływ dodatku fuzli (reaktor 1) oraz fuzli skażonych (reaktor 2).

sonda	grupa bakterii	sekwencja 5' – 3'	stężenie FA
EUB mix (EUB338, EUB338II, EUB338III)	Most Bacteria, <i>Planctomycetales</i> and <i>Verrucomicrobiales</i>	GCT GCC TCC CGT AGG AGT + GCA GCC ACC CGT AGG TGT + GCT GCC ACC CGT AGG TGT	0-60
AC1208	<i>Acidovorax</i> spp.	CGC GCA AGG CCT TGC	20
AZO644*	Most members of the <i>Azoarcus</i> cluster	GCC GTA CTC TAG CCG TGC	20
Curvi997 (dawniej Aqs997)	Curvibacter <i>Aquaspirillum</i> - bakteria	CTC TGG TAA CTT CCG TAC CTC TGG CAA CTT CCG TAC, CTC TGG TCA CTT CCG TAC	35
Pae997	Most true <i>Pseudomonas</i>	GCT GGC CTA GCC TCC	0
Thau646	<i>Thauera</i>	TCT GCC GTA CTC TAG CCT T	45

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
 Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

data poboru próbki	godzina	oznaczenie	rodzaj dodatku ZŻC	data poboru próbki	godzina	oznaczenie	rodzaj dodatku ZŻC
Reaktor I				Reaktor II			
15.04.2010	21 ⁰⁰	1M	BRAK	15.04.2010	21 ⁰⁰	160F	BRAK
16.04.2010	20 ⁰⁰	2M	Metanol	16.04.2010	20 ⁰⁰	170F	olej fuzytowy
19.04.2010	09 ⁰⁰	3M	Metanol	19.04.2010	09 ⁰⁰	180F	olej fuzytowy
19.04.2010	20 ⁰⁰	4M	Metanol	19.04.2010	20 ⁰⁰	190F	olej fuzytowy
23.04.2010	09 ⁰⁰	5M	Metanol	23.04.2010	09 ⁰⁰	210F	olej fuzytowy
				23.04.2010	20 ⁰⁰	200F	olej fuzytowy
				29.04.2010	20 ⁰⁰	220F	olej fuzytowy

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
 Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Data poboru próbki	godzina	oznaczenie	rodzaj dodatku ZŻC	data poboru próbki	godzina	oznaczenie	rodzaj dodatku ZŻC
Reaktor I				Reaktor II			
25.05.2010	21 ⁰⁰	6F	BRAK	25.05.2010	21 ⁰⁰	23FS	BRAK
07.06.2010	21 ⁰⁰	7F	Fuzie	07.06.2010	21 ⁰⁰	24FS	Fuzie słabosne
08.06.2010	09 ⁰⁰	8F	Fuzie	08.06.2010	09 ⁰⁰	25FS	Fuzie słabosne
08.06.2010	20 ⁰⁰	9F	Fuzie	08.06.2010	20 ⁰⁰	2FS	Fuzie słabosne
15.06.2010	09 ⁰⁰	10F	Fuzie	15.06.2010	09 ⁰⁰	27FS	Fuzie słabosne
15.06.2010	20 ⁰⁰	11F	Fuzie	15.06.2010	20 ⁰⁰	28FS	Fuzie słabosne
18.06.2010	21 ⁰⁰	12F	Fuzie	18.06.2010	21 ⁰⁰	29FS	Fuzie słabosne
22.06.2010	09 ⁰⁰	13F	Fuzie	22.06.2010	09 ⁰⁰	30FS	Fuzie słabosne
22.06.2010	20 ⁰⁰	14F	Fuzie	22.06.2010	20 ⁰⁰	31FS	Fuzie słabosne
25.06.2010	20 ⁰⁰	15F	Fuzie	25.06.2010	20 ⁰⁰	32FS	Fuzie słabosne

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
 Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Badania w skali pełnoteknicznej
 przeprowadzone zostały w Lewobrzeżnej
 Oczyszczalni Ścieków w Poznaniu

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Eksperyment prowadzono w układzie dwóch przepływowych reaktorów. Do pierwszego (R2) dozowano do ciągu badawczego – Bioreaktora 05.1 olej fuzlowy, jako zewnętrzne źródło węgla organicznego, w objętości ok. 400 dm³/d.

Drugi (R1) stanowił kontrolę bez dodatku zewnętrznego źródła węgla. Obydwa reaktory zasilane były jednakowym rodzajem ścieków bytowo-gospodarczych.

Próbki pobierano z ciągu referencyjnego - Bioreaktora 05.4 - bez dodatku zewnętrznego źródła węgla (R2) oraz z reaktora biologicznego z dodatkiem zewnętrznego źródła węgla (R1),

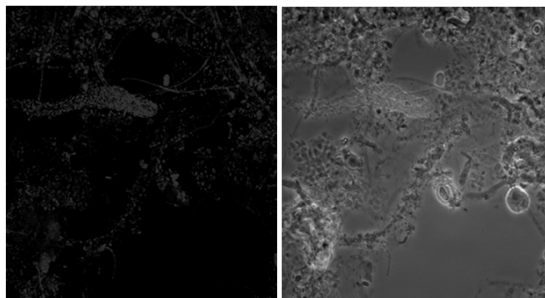

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

data poboru próbki	oznaczenie	rodzaj dodatku ZŻC	data poboru próbki	oznaczenie	rodzaj dodatku ZŻC
Reaktor I			Reaktor II		
28.03.2012	1.3	BRAK	28.03.2012	12.3	oleje fuzlowe
18.04.2012	2.3	BRAK	18.04.2012	11.3	oleje fuzlowe
09.05.2012	3.3	BRAK	09.05.2012	10.3	oleje fuzlowe
03.06.2012	4.3	BRAK	03.06.2012	9.3	oleje fuzlowe

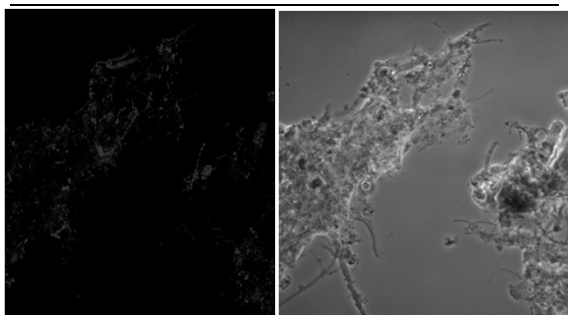
Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Eubakterie w kłaczkach osadu czynnego

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Eubakterie w kłaczkach osadu czynnego (zewnętrzne źródło węgla – etanol)

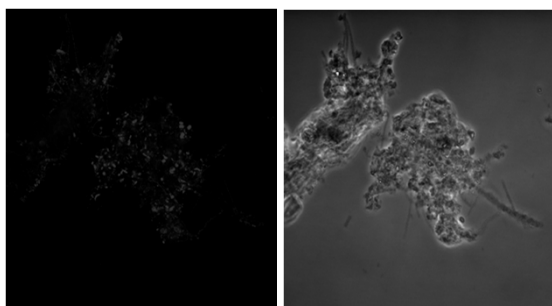

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Eubakterie w kłaczkach osadu czynnego (zewnętrzne źródło węgla – oleje fuzlowe)

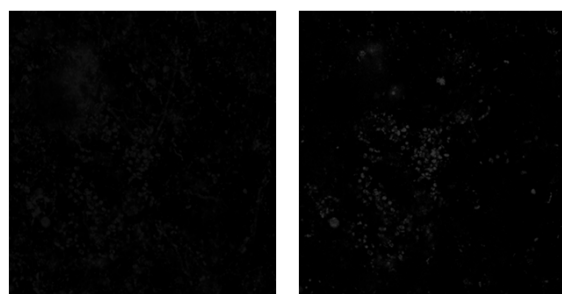

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Eubakterie w kłaczkach osadu czynnego

Bakterie denitryfikacyjne - Thauera spp.

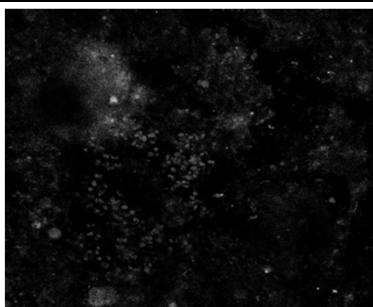

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Eubakterie i bakterie denitryfikacyjne - *Thauera* spp. (zewnętrzne źródło węgla – oleje fuzlowe)

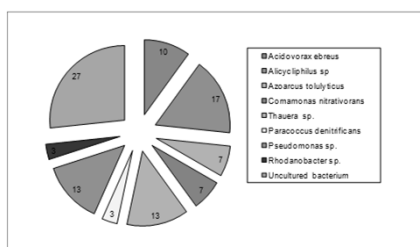

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Metoda PCR-DGGE - różnicowanie gatunkowe bakterii osadu czynnego
(zewnętrzne źródło węgla - oleje fuzlowe)

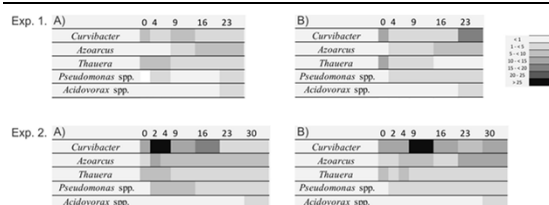

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Podczas przeprowadzonego eksperymentu z zaszczepionym inokulum
stwierdzono obecność *Azarcus*, *Thauera* i *Curvibacter*.

Natomiast nie odnotowano obecności *Pseudomonas* spp oraz *Acidovorax*

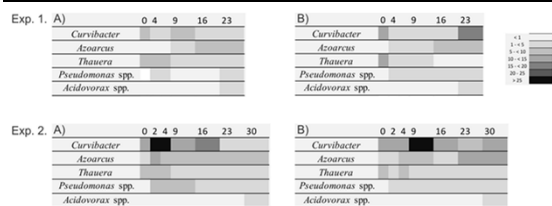

INNOWACYJNA
GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

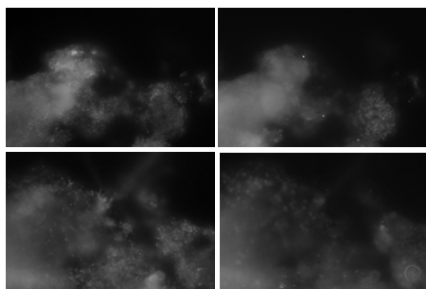
Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Najliczniej występowały bakterie z rodzaju Curvibacter i Azoarcus.
Azoarcus oraz Thauera,

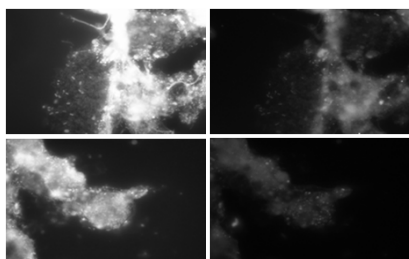
Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Bakterie z grupy Curvibacter
tworzące w kłaczkach osadu czynnego wyraźne konsorcja

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Bakterie z grupy Curvibacter tworzące w kłaczkach osadu czynnego
wyraźne konsorcja

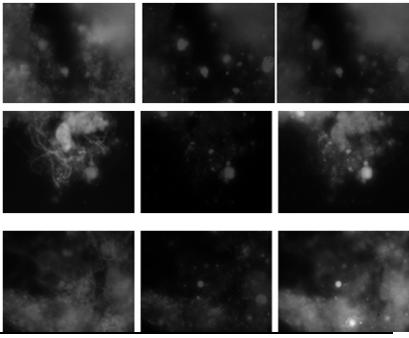
Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Fot 4. Bakterie z grupy GRb

Fot 5. Bakterie *Thauera* (Thau646)

Fot 6. Bakterie *Azoarcus* (AZO644)

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

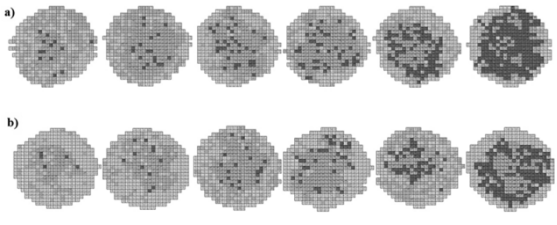

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

---

a)

b)

W przeprowadzonym doświadczeniu bakterie *Azoarcus* rozwijały się intensywniej w reaktorach zasilanych etanolem a), a po czasie aklimatyzacji także w reaktorach zasilanych fuzalami b)

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Seminarium naukowo-techniczne
„Perspektywy stosowania alternatywnych źródeł węgla w oczyszczalniach ścieków”
Gdańsk, 20-22 marca 2013 r.

Wprowadzenie nowych zewnętrznych źródeł węgla w celu zintensyfikowania procesów usuwania azotu ze ścieków wymaga lepszego zrozumienia zależności struktury biocenozy drobnoustrojów.

Niniejsze badania wykazały, że olej fuzlowy ma podobny wpływ na populacje bakterii denitryfikacyjnych jak konwencjonalne źródło węgla – etanol.

**INNOWACYJNA
GOSPODARKA**
NARODOWA STRATEGIA INNOWACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Bakterie *Curvibacter* i *Azoarcus*, są powszechnie spotykane procesach fermentacyjnych w pełnej skali. Dodatek obu produktów produkcji gorzelniczej w badanych stężeniach nie wpływa znacząco na zmianę struktury populacji mikroorganizmów i jednocześnie zapewnia wysoką wydajność denitryfikacji.

Stwierdzono jednak, iż ponad 15% dodatek osadów fermentacyjnych do ścieków zmienia znacząco strukturę kłaczków i może spowodować problemy związane z pracą osadu czynnego.